ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացման պետական աջակցություն

2020-2022

ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՆԱԺԱՄԿԵՏ ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԻ (ՄԺԾԾ) ՀԱՅՏ

1. ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

1.1. Պետական մարմնի առաքելությունը և իրականացվող ծրագրերը

Հայաստանի Հանրապետությունում կայուն տնտեսական աճի ապահովման քաղաքականության համատեքստում արդյունաբերության զարգացումը կոչված ապահովելու երկրի տնտեսական աճի կայունությունը՝ տնտեսությանը հաղորդելով նորարարական ուղղվածություն և ճկունություն:

Դրա հետ մեկտեղ արդյունաբերությունը նշանակալի ազդեցություն ունի երկրի տնտեսական զարգացման վրա՝ ապահովելով զգալի սոցիալ-տնտեսական արդյունք և տարածքային համաչափ զարգացում:

Կարևորելով արդյունաբերության դերը երկրի տնտեսության զարգացման, նոր աշխատատեղերի ստեղծման, բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման, հասարակության միջին խավի ձևավորման, երկրում սոցիալական և քաղաքական կայունության ապահովման գործում Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը շարունակական քայլեր է ձեռնարկում՝ ուղղված մշակող արդյունաբերության պետական աջակցության և դրա զարգացման ուղղությամբ համապատասխան ծրագրերի իրականացմանը:

Այդ իսկ նպատակով իրականացվել է պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացման ծրագիրը: Հայաստանի Հանրապետության կայուն տնտեսական զարգացման տեսանկյունից Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը կարևորում է արտահանմանն ուղղված պետական աջակցությունը՝ համապատասխան գործիքների կիրառմամբ:

2013 թվականից սկսած Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից մեկնարկել է Պետական աջակցություն Հայաստանի Հանրապետության արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրա-կանացման շարունակական ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր), որն ուղղված է արդյունաբերական արտադրանքի (ծառայությունների) արտահանելի հատվածի ընդլայնմանը և արտահանման ներուժ ունեցող կազմակերպությունների կարողությունների զարգացմանը:

Ծրագիրը մշակվել է ապահովելու երկարաժամկետ հեռանկարում նպաստելու տնտեսական աճի նոր շարժիչ ոլորտների ձևավորումը՝ կազմակերպությունների, արտահանման պոտենցիալ ունեցող ոլորտների և բիզնես միջավայրի արդիականացման և միջազգային մրցունակության բարձրացմանն ուղղված նախաձեռնությունների իրականացման: Միջոցառումներն ուղղված են տնտեսության արտահանելի հատվածի ընդլայնմանը, արտահանման ներուժի բացահայտմանը, արտահանման ներուժ ունեցող կազմակերպությունների կարողությունների զարգացմանը, գործարար և ներդրումային միջավայրի բարելավմանը, համապատասխան ենթակառույցների ձևավորմանը, կրթության որակի և մատչելիության բարձրացմանը:

Ծրագրի մշակման համար հիմք են հանդիսացել՝

1) Հայաստանի Հանրապետության 2019 թվականի պետական բյուջեի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը.
2) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2018 թվականի դեկտեմբերի 27-ի N 1515-Ն որոշման 13-րդ կետի 1-ին ենթակետի «գ» պարբերությունը.
3) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից 2011 թվականի դեկտեմբերի 15-ի նիստի N 49 արձանագրության 9-րդ կետով հավանության արժանացած «Հայաստանի Հանրապետության արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմա-վարությունը» (այսուհետ՝ ռազմավարություն).

4) Ռազմավարության իրականացման և համակարգման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2012 թվականի փետրվարի 29-ի N 178-Ա որոշմամբ ստեղծված Հայաստանի Հանրապետության վարչապետին կից Արդյունաբերական խորհրդի կողմից հավանության արժանացած ոլորտային ռազմավարությունները և դրանց իրականացումն ապահովող գործողությունների ծրագրերը.
5) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2016 թվականի հունվարի 14-ի N 131-Ն որոշման 1-ին կետով հաստատված Հավելված N 1-ի 25-րդ կետը.
6) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի հունվարի 14-ի նիստի N 1 արձանագրության 15-րդ կետով հավանության արժանացած «Հայաստանի Հանրապետության արդյունաբերության զարգացման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» արձանագրային որոշումը.
7) Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ մշակված և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից 2011 թվականի դեկտեմբերի 15-ի նիստի N 49 արձանագրության 9-րդ կետով հավանության արժանացած Հայաստանի Հանրապետության արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությունը, որի համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն իրագործում է հատուկ պետական աջակցության ծրագիր՝ կարևորելով ձեռնարկատիրության դերը տնտեսության զարգացման և հատկապես՝ զբաղվածության ապահովման բնագավառում.
8) արդյունաբերական քաղաքականության իրականացումն ապահովելու և Հայաստանի Հանրապետության պետական այլ կառույցների գործունեությունը համակարգելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2012 թվականի փետրվարի 29-ի N 178-Ա որոշմամբ ստեղծված Հայաստանի Հանրապետության վարչապետին կից Արդյունաբերական խորհուրդ, որը, հանդիսանալով ռազմավարության իրականացման աշխատանքների համակարգող բարձրագույն մարմին՝ կապահովի ռազմավարության արդյունավետ իրականացումը.
9) Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարի համապատասխան հրամանները՝ դեղագործության և բիոտեխնոլոգիաների, գինեգործության և կոնյակագործության, ճշգրիտ ճարտարագիտության, թեթև արդյունաբերության և ոսկեգործության, ադամանդագործության և ժամագործության ոլորտային խորհուրդների որոշումները:
10) 2012 թվականի ապրիլի 20-ին ստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և կոնյակագործության ոլորտի ներկայացուցիչների միջև կոնյակագործության ոլորտային ռազմավարության իրականացման վերաբերյալ» հուշագիրը.
11) 2012 թվականի ապրիլի 20-ին ստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և դեղագործության ու բիոտեխնոլոգիաների ոլորտի ներկայացուցիչների միջև դեղագործության ու բիոտեխնոլոգիաների ոլորտային ռազմավարության իրականացման վերաբերյալ» հուշագիրը.
12) 2012 թվականի նոյեմբերի 27-ին ստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և ճշգրիտ ճարտարագիտության/ ճարտարագիտության ոլորտի ներկայացուցիչների միջև ճշգրիտ ճարտարագիտության/ ճարտարագիտության ոլորտի ռազմավարության և գործողությունների ծրագրի իրականացման վերաբերյալ» հուշագիրը.
13) 2012 թվականի նոյեմբերի 27-ին ստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և գինեգործության ոլորտի ներկայացուցիչների միջև գինեգործության ոլորտի ռազմավարության և գործողությունների ծրագրի իրականացման վերաբերյալ» հուշագիրը.
14) 2014 թվականի փետրվարի 5-ին ստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և թեթև արդյունաբերության ոլորտի ներկայացուցիչների միջև թեթև

արդյունաբերության ոլորտի ռազմավարության և գործողությունների ծրագրի իրականացման վերաբերյալ» հուշագիրը.

15) 2014 թվականի փետրվարի 5-ին ստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և ոսկեգործության, ադամանդագործության և ժամագործության ոլորտի ներկայացուցիչների միջև ոսկեգործության, ադամանդագործության և ժամագործության ոլորտի ռազմավարության և գործողությունների ծրագրի իրականացման վերաբերյալ» հուշագիրը.

Ելնելով տնտեսության մրցունակության բարձրացման և շարունակական տնտեսական աճի նպաստելու ապահովման հրամայականներից՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը նախաձեռնել է ակտիվ արդյունաբերական քաղաքականության իրականացում, որը միտված է նպաստելու տնտեսության արտահանելի հատվածի ընդլայնմանը՝ արտահանման ներուժի բացահայտման և արդյունավետ իրագործման ճանապարհով:

Ներկայացվող ծրագրի հիմքում ընկած է ՀՀ կառավարության 2011թ. դեկտեմբերի 15-ի նիստի Հայաստանի Հանրապետությունում արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությանը հավանություն տալու մասին արձանագրային որոշումը: Արդյունաբերության զարգացման ծրագրի մշակման և համապատասխան միջոցառումների իրականացման անհրաժեշտությունը նախանշված է նաև ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 14-ի արձանագրային որոշմամբ հավանության արժանացած «Հայաստանի Հանրապետության արդյունաբերության զարգացման հայեցակարգային ուղղություններ» փաստաթղթում (գլուխ 5):

Հաշվի առնելով հանրապետության արդյունաբերության ոլորտի տնտեսական գործունեության արդյունքները և 2011 թվականի սկզբից գրանցված աճը՝ կարելի է ամրագրել, որ ՀՀ արդյունաբերության ոլորտը հաղթահարելով համաշխարհային ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի ազդեցությունը՝ ցուցաբերում է կայուն զարգացման միտումներ:

2011 թվականին ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության կողմից մշակվել և ՀՀ կառավարության 15.12.2011թ. արձանագրային որոշմամբ հավանության է արժանացել «ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության» ռազմավարությունը, որի գլխավոր նպատակն է երկարաժամկետ հեռանկարում նպաստել տնտեսական աճի նոր շարժիչ ոլորտների ձևավորումը՝ ձեռնարկությունների, արտահանման պոտենցիալ ունեցող ոլորտների և բիզնես միջավայրի անընդհատ արդիականացման և միջազգային մրցունակության բարձրացմանն ուղղված նախաձեռնությունների իրականացման միջոցով: 2012-2020թթ. նախատեսվում է իրականացնել ռազմավարությամբ ընտրված արտահանման ներուժ ունեցող ոլորտային ռազմավարություններով հաստատված համապատասխան միջոցառումները՝ խթանելով տնտեսության արդյունաբերական ոլորտի արտահանելի հատվածի ընդլայնումը:

Պետական մարմինների իրավասության ներքո մատուցվող ծառայությունների շրջանակի նկարագրության ամփոփ աղյուսակ			
N	Ծառայությունների շրջանակի նկարագրություն	Շահառուների շրջանակի նկարագրություն	Պետական հատվածի կողմից ծառայության փոխհատուցման ծավալը
1	Գործարար համաժողովներին (ֆորումների), ինչպես նաև այլ համանման միջոցառումներին մասնակցություն և (կամ) կազմակերպում	Հայաստանի Հանրապետություն, արդյունաբերական ոլորտի ընկերություններ	Մատուցված ծառայությունների փոխհատուցումն ամբողջությամբ կատարվում է ՀՀ պետական բյուջեից:
2	Մշակող արդյունաբերության ոլորտների ընկերություններին օժանդակության ցուցաբերում՝ ֆինանսական գործիքների կիրառմամբ		Կատարվում է ա/ արտադրական գործունեության վարկավորման սուբսիդավորում, բ/օտարերկրյա պետությունում սերտիֆիկացման և դեղերի գրանցման համաֆինանսավորում:
3	Հայկական ապրանքների՝ նպատա-կային շուկաներում առաջմղում, հայկական ապրանքների ներկայացում, շուկայական տեղեկատվության ապահովում		Կատարվում է ա/օտարերկրյա պետությունում հայկական արտադրանքի վերաբերյալ գովազդի և հասարակական կարծիքի ձևավորման (PR) միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում, բ/ ցուցահանդեսների կազմակերպում և մասնակցության ապահովումը և գ/ գործարար կապերի հաստատում
4	Ուսումնական դասընթացների մշակման, կազմակերպման և իրականացման ֆինանսավորում		Մատուցված ծառայությունների փոխհատուցումն ամբողջությամբ կատարվում է ՀՀ պետական բյուջեից:
5	Արտահանման բնագավառում ծագող խնդիրների և դրանց լուծմանն ուղղված հետազոտության իրականացում		Մատուցված ծառայությունների փոխհատուցումն ամբողջությամբ կատարվում է ՀՀ պետական բյուջեից:

1.2. Վերջին երեք տարիների զարգացման միտումները

Համաձայն ՀՀ ԱՎԾ ցուցանիշների՝ 2018 թվականին արդյունաբերական կազմակերպությունների կողմից արտահանման աճը կազմել է 6.1 %: Ընդ որում՝ դեպի ԱՊՀ և այլ երկրներ արտահանումն համապատասխանաբար աճել է 7.7 և 6.%-ով):

2017 թվականի ընթացքում ծրագրի իրականացման շրջանակներում շուրջ 550 արդյունաբերական կազմակերպություններ ստացել են պետական աջակցություն տարբեր ուղղություններով, ինչը դրական է ազդել այդ ընկերությունների արտահանման և արտադրության ծավալների աճի վրա: Ծրագրի շրջանակներում կազմակերպվել են նաև մի շարք համաժողովներ, շնորհանդեսներ, գործարար հանդիպումներ, դիստրիբյուտորական այցեր և այլ միջոցառումներ, մասնավորապես՝

իրականացվել են հետևյալ աշխատանքները՝

«Հանրաճանաչ միջազգային արդյունաբերական ոլորտի կազմակերպությունների ներգրավման և մուտքի ապահովման միջոցառումների իրականացում, այդ թվում՝ ազատ տնտեսական գոտում, սփյուռքահայերի տեղեկատվական բազայի ստեղծում» ծրագրով կազմակերպվել են 15 շնորհանդեսներ և/կամ ֆորումներ:

Արդյունաբերության ոլորտի ընկերություններին վարկավորման սուբսիդավորման և սերտիֆիկացման համաֆինանսավորման ցուցաբերում.

«Արտադրական գործունեության վարկավորման սուբսիդավորում» ենթածրագրի շրջանակներում 2017թ. սուբսիդավորվել է 10 ընկերություն:

Շուկայական տեղեկատվության ապահովում, հայկական ապրանքների նպատակային շուկաներում առաջմղման գործունեության իրականացում, հայկական ապրանքների ներկայացում.

1) «Արտերկրում հայկական արտադրանքի վերաբերյալ գովազդի և հասարակական կարծիքի ձևավորման (PR) միջոցառումների մասնակցություն» ենթածրագրի շրջանակներում 2017 թվականին իրականացվել է 5 միջոցառում:

2) «Միջազգային ցուցահանդեսներին մասնակցության ապահովում» ենթածրագրով 2015 թվականին 10 միջազգային ցուցահանդեսների մասնակցություն համար հայկական ընկերություններին տրամադրվել է աջակցություն:

3) «Արտահանմանն օժանդակող կառույցների ներկայացուցիչների և դիստրիբյուտորների այցելություններ Հայաստան և/կամ արտերկիր, գործարար կապերի հաստատում» ենթածրագրով 2017 թվականին Հայաստան և/կամ արտերկիր են այցելել 60 ներկայացուցիչներ:

Համաձայն ԱՎԾ ցուցանիշների 2017 թվականին արդյունաբերական կազմակերպությունների կողմից թողարկվել է (համադրելի գներով) 1608.9 մլրդ դրամի արտադրանք, ինչը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ աճել է 22.3%-ով: Իրացված արտադրանքից արտահանվել է 742.7 մլրդ դրամի արտադրանք (շուրջ 46.1%-ը):

2018 թվականին ծրագրի շրջանակներում իրականացվել են հետևյալ միջոցառումները՝

1. **Գործարար համաժողովների (ֆորումների), ինչպես նաև այլ համանման միջոցառումների մասնակցություն և (կամ) կազմակերպում**

Ծրագրով նախատեսվում է իրականացնել առնվազն 3 շնորհանդեսներ և (կամ) համաժողով և (կամ) այլ համանման միջոցառումներ:

2018թ. փաստացի կատարվել է 23 միջոցառում: Մասնավորապես.

- 2018թ. հունվարի 23-26-ը Հիմնադրամը մասնակցել է Շվեյցարիայի Դավոս քաղաքում կայացած Համաշխարհային Տնտեսական Համաժողովին, որի շրջանակներում տեղի են ունեցել հետևյալ հանդիպումները:

- 2018 փետրվարի 3-ից 8-ը Շվեյցարիայի Համադաշնության Ազգային Խորհրդի նախագահ պարոն Դոմինիկ Դը Բյումանի և նրա գլխավորած պատվիրակության Հայաստանի Հանրապետություն այցի շրջանակներում ս.թ. փետրվարի 5-ին Երևան քաղաքում տեղի ունեցավ հայ–շվեյցարական գործարար համաժողով:
- ՀՀ վարչապետ Կարեն Կարապետյանի Լիբանան կատարած պաշտոնական այցի շրջանակում 2018թ. մարտի 12-ին ՀԶՀ ներկայացուցիչը մասնակցել է Լիբանանի գործարար-ներդրողների հետ հանդիպմանը, որին ներկայացվել է Հայաստանի ներդրումային միջավայրը, Հայաստանում գործարարությամբ զբաղվելու առավելություններն ու առանձնահատկությունները, ներդրումներ կատարելու հնարավորությունները:
- 2018թ. մարտի 13-ին տեղի ունեցավ «Գործարար զրույց» խորագրով գործարար միջոցառում ՀՀ վարչապետի, ՀՀ կառավարության անդամների, Բիզնես Արմենիա Հիմնադրամի ներկայացուցիչների և Լիբանանի Առևտրի, արդյունաբերության և գյուղատնտեսության պալատի, Արդյունաբերողների պալատի, Բեյրութի վաճառականների ընկերակցության, Լիբանանցի գործարարների համաշխարհային ընկերակցության, Առևտրի միջազգային պալատի՝ թվով շուրջ 100 ներկայացուցիչների մասնակցությամբ:
- 2018թ. մարտի 14–ին Բիզնես Արմենիա Հիմնադրամի ներկայացուցիչը հանդիպել է Լիբանանի արդյունաբերողների միության անդամ, լիբանանահայ գործարար Նազարեթ Սապունջյանի հետ:
- 2018թ. մարտի 22-25-ին SIMED Group ընկերությունների նախագահ Բոգուսլավ Շիկորսկին ՀԶՀ և Ջրտնտպետկոմիտեի մասնագետների ուղեկցությամբ գործարար պատվիրակությունն այցելել է Արմավիրի մարզ, ծանոթացել ջրային տնտեսությունում իրականացվող ծրագրերին, ջրամբարաշինության ներուժին, հանդիպումներ ունեցել պետական մարմինների և ոլորտի ներկայացուցիչների հետ:
- 2018թ. ապրիլի 9-11-ը Միացյալ Արաբական Էմիրությունների Դուբայ քաղաքում ամենամյա ներդրումային համաժողովի ընթացքում Արմեն Ավակ Ավակյանը իրականացրել է հանդիպումներ մի շարք գործարարների հետ:
- 2018թ. ապրիլի 12-ին Ժնևում կայացած «Armenia: Discover the Opportunities» գործարար համաժողովին մասնակցել են 26 ընկերություններ, որոնցից 8-ի մանսակցությունը ապահովվել է Հիմնադրամի կողմից: Համաժողովի արդյունքում «Շառոյան-Սարյան» ընկերությունն իրականացրել է արտահանման 3 պատվեր՝ 7 200 000 ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով:
- 2018թ. ապրիլի 22-ին Բլոքչեին (blockchain) համաժողովի ընթացքում տեղի են ունեցել հանդիպումներ գործարարների հետ:
- 2018թ. հուլիսի 22-25 Բիզնես Արմենիայի և «ԿՎՆ գրուպի» հետ համատեղ կազմակերպվել է «Շենժեն էիրլայնզ» ընկերության պատվիրակների ընդունելությունը: Պատվիրակության անդամները հանդիպումներ են ունեցել Քաղաքացիական ավիացիայի կոմիտեի նախագահ

Տաթևիկ Ռևազյանի, Զվարթնոց օդանավակայանի տնօրեն Մարսելո Վենդեի, ՀՀ տուրիզմի պետական կոմիտեի և ՀՀ տուրիզմի զարգացման հիմնադրամի ներկայացուցիչների հետ:

- 2018թ. հուլիսի 26-ին «Զեդիդ Քեփիթալ հոլդինգի» գործադիր տնօրենները հանդիպումներ են ունեցել ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարար Արծվիկ Մինասյանի հետ, Բիզնես Արմենիայի գործադիր տնօրեն Արմեն Ավակյանի և ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահի տեղակալ Վախթանգ Աբրահամյանի հետ: Քննարկվել է Հայաստանի ապահովագրական ոլորտը, առկա հնարավորությունները: Ընկերությա նը տրամադրվել է ամբողջական տեղեկատվություն ՀՀ ապահովագրական ոլորտի քաղաքականության և շուկայի մասին:
- 2018թ. օգոստոսի 25-29 Բիզնես Արմենիան «Գարդենիա Դ՛օր» ընկերության հետ համատեղ, ընդունել է պատվիրակություն Լիբանանի Հանրապետությունից: Պատվիրակության անդամները պաշտոնական հանդիպումներ ունեցան ՀՀ Նախագահ Արմեն Սարգսյանի, ՀՀ փոխվարչապետ Տիգրան Ավինյանի, ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարար Արծվիկ Մինասյանի, ՀՀ գյուղատնտեսության նախարար Արթուր Խաչատրյանի, ՀՀ զբոսաշրջության պետական կոմիտեի նախագահ Հռիփսիմե Գրիգորյանի և ՀՀ զբոսաշրջության զարգացման հիմնադրամի նախագահ Արա Խզմալյանի, Շիրակի մարզպետի տեղակալ Սոֆիա Հովսեփյանի և Գյումրիի քաղաքապետ Սամվել Բալասանյանի հետ:
- 2018թ. սեպտեմբերի 17-18-ին ՌԴ-ից Հայաստան են ժամանել «Էկոտեխպրոմ» («Экотехпром») ընկերության ներկայացուցիչները՝ գլխավոր տնօրեն ՌԴ-ում պարոն Սերգեյ Սոպինը և գլխավոր տնօրենի խորհրդատու պարոն Վարազդատ Ղազարյանը: Կազմակերպությունը զբաղվում է բնակելի և ոչ բնակելի շենքերի շինարարությամբ և հետաքրքրված է Հայաստանում Ավանի աղի հանքի հիման վրա հիմնել արդյունաբերական համալիր:
- 2018թ. սեպտեմբերի 22-26-ը Լիբանանում Բիզնես Արմենիայի ներկայացուցիչներն ունեցել են հետևյալ հանդիպումները.
- Հոկտեմբերի 7-ից 12-ը Երևանում անցկացվեց Ֆրանկոֆոնիայի գագաթնաժողովը, որի շրջանակներում նախատեսված էին մի շարք միջոցառումներ:
- Բիզնես Արմենիան ապահովել է հոկտեմբերի 10-ին Թումո կենտրոնում տեղի ունեցող տնտեսական ֆորումի կազմակերպչական աշխատանքները:
- 2018թ. հոկտեմբերի 10-ին Ֆրանկոֆոնիայի համաժողովի շրջանակներում կազմակերպված Տնտեսական Ֆորումի ժամանակ կայացել են հետևյալ հանդիպումներ մի շարք գործարարների հետ («Մեթրաս շիփինգ» , «Դիփ Նեյչր», «Գոլդն Բի Հոմս», «Գրուվ Վեյր Տեկնոլոջիս», «Սոլարսփար», «Գրանթ Թորնթոն Ինթըրնեշնլ», «Արա սթիլ», «Էնջինիրինգ դոբերսեկ», «Հայաս» ընկերությունների ղեկավարության հետ:

- Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ, ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության և Բիզնես Արմենիայի աջակցությամբ, 2018թ. հոկտեմբերի 22-24-ը Հայաստանում կազմակերպվել է «Եվրասիական շաբաթ» միջազգային ցուցահանդեսային համաժողովը, որին մասնակցել է 101 ընկերություն ԵԱՏՄ երկրներից, հայկական կողմից՝ 85 ընկերություններ՝ ներկայացնելով իրենց արտադրանքը: Միաժամանակ, համաժողովի ընթացքում իրականացվել են շուրջ 100 B2B հանդիպումներ:

2. **Հայկական ապրանքների նպատակային շուկաներում առաջմղում, հայկական ապրանքների ներկայացում, շուկայական տեղեկատվության ապահովում.**

1) օտարերկրյա պետությունում հայկական արտադրանքի վերաբերյալ գովազդի և հասարակական կարծիքի ձևավորման (PR) միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում. Ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է առնվազն 5 միջոցառման իրականացում և (կամ) կազմակերպում:

2018թ. Փաստացի իրականացվել է 5 միջոցառում՝

- ՀՀ վարչապետ Կ. Կարապետյանի Լիբանան կատարած պաշտոնական այցի շրջանակում կազմակերպվել էր «Հայկական անկյուն», որտեղ ներկաները հնարավորություն ունեցան համտեսելու հայկական արտադրատեսականին՝ կոնյակ, գինի, շոկոլադ, չրեղեն:
- Աշխատանքներ են իրականացվում հայկական սննդարդյունաբերության ոլորտի ընկերությունների արտադրանքը 2013 թվականին Պորտուգալիայում ներկայացնելու նպատակով:
- «Global FDI reports» գործակալության Հրատարակչական տնօրեն Պաուլինա Գալարդոյի հետ համագործակցության արդյունքում Արաբական Միացյալ Էմիրություններում հրատարակվող, Միջին Արևելքի և Ծոցի երկրներում տարածվող անգլալեզու Gulf News օրաթերթը հատուկ թողարկում է նվիրել Հայաստանին՝ ներկայացնելով մեր երկրի ներդրումային առավելությունները, երկրի իմիջն ու գործարար միջավայրը:
- Ստոկհոլմ քաղաքում հոկտեմբերի 23-24 «The Emerging Europe Alliance for Business Services, Innovation and Technology» և «Nordic IT Association» կազմակերպությունների կողմից նախաձեռնած նորարարական տեխնոլոգիաների համաժողովին ներկայացվել են Հայաստանի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի ներուժը և ներդրումային առավելությունները:
- Բիզնես Արմենիայի աջակցությամբ սեպտեմբերի 6-15-ը Հայաստանը միասնական տաղավարով մասնակցել է Դամասկոսի 60-րդ միջազգային ցուցահանդեսին «Շտիգեն» ընկերության կողմից ներկայացվել է շնորհանդես:

1.1 2) «Ցուցահանդեսների կազմակերպում և մասնակցության ապահովում» ենթածրագրով նախատեսվում է ընդհանուր առմամբ աջակցել ընկերություններին առնվազն 7 ցուցահանդեսի մասնակցելու նպատակով:

2018թ. 3-րդ եռամսյակում փաստացի ապահովվել է 3 ցուցահանդեսներում 62 հայկական ընկերությունների մասնակցությունը:

Մասնավորապես՝

- 2018 թվականի փետրվարի 5-9 Ռուսաստանի Դաշնության մայրաքաղաք Մոսկվայում կայացած սննդի, խմիչքի և դրանց արտադրության հումքի «PRODEXPO 2018» միջազգային մասնագիտացված ցուցահանդեսին կազմակերպվել է հայկական 21 ընկերությունների մասնակցությունը մեկ «Միասնական» հայկական տաղավարով:
- Իրականացվել են աշխատանքներ փետրվարի 13-16-ը Գերմանիայի Նյուրնբերգ քաղաքում կայացած «BioFach 2018» օրգանական սննդամթերքի միջազգային ցուցահանդեսին հայկական ընկերությունների մասնակցության համակարգման և արդյունավետ մասնակցության հետ կապված խորհրդատվութան ուղղությամբ:
- 2018թ. մարտի 20-23 ՌԴ Մոսկվա քաղաքում կայացած «Текстильлегпром 2018» 50-րդ ցուցահանդեսին կազմակերպվել է հինգ հայկական ընկերությունների մասնակցությունը («Լենտեքս» ՍՊԸ, «Սարտոն» ՍՊԸ, «Արշալույս» ԲԲԸ, «Ալեքս Տեքստիլ» ՍՊԸ, «Մոսինի» ՍՊԸ), որոնք ներկայացրել են տրիկոտաժի, գուլպեղենի, տնային և սպորտային հագուստի, հավաքածուներ:
- 2018 թ. մարտի 13-16-ը ՌԴ Մոսկվա քաղաքում կայացած կաշվե իրերի, կոշիկի և դրանց արտադրության համար հումքի միջազգային «Мосшуз» ցուցահանդեսին կազմակերպվել է կոշիկ և կաշվե պարագաներ արտադրող ութ հայկական ընկերությունների մասնակցությունը:
- Ցուցահանդեսի արդյունքում կնքվել են 226,8 մլն ՀՀ դրամի արտահանման պայմանագրեր:
- Իրականացվել են աշխատանքներ 2018թ. մարտի 29-31-ը Երևան քաղաքում կայացած Սպառազինության եւ պաշտպանական տեխնոլոգիաների «ArmHiTec 2018» միջազգային ցուցահանդեսի մասնակից ընկերություններին ֆինանսական աջակցության տրամադրման ուղղությամբ:
- Իրականացվել են աշխատանքներ Ղազախստանի Ալմաթի քաղաքում 2018թ. ապրիլի 5-8-ը կայացած «ԱՌՈՒ» 30-րդ ամենամյա ոսկերչական ցուցահանդեսին ոսկերչության ոլորտը ներկայացնող հայկական 7 ընկերությունների («Արամ Ղազարյան» Ա/Ձ, «Անահիտ Մարգարյան» Ա/Ձ, «Արտակ Բոջիկյան» Ա/Ձ, «Միտարիո Գոլդ» ՍՊԸ, Երևանի ոսկերչական գործարան-1 «Գնոմոն» ԲԲԸ, «Ջեյ Սի Էյ ոսկերչական ընկերություն» ՓԲԸ, «Ռաֆօլ» ՍՊԸ) մասնակցությունը ապահովելու նպատակով: Ցուցահանդեսի արդյունքում հայկական ընկերությունները կնքել են 56,8 մլն ՀՀ դրամի պայմանագրեր:

- 2018 թ. սեպտեմբերի 4-ից 7-ը ՌԴ Մոսկվա քաղաքում կայացած «CPM- Collection Premiere Moscow» ցուցահանդեսին կազմակերպվել է թեթև արդյունաբերության և նորաձևության ոլորտի հայկական 14 ընկերության՝ «Ալեքս տեքստիլ» ՍՊԸ, «Լենտեքս» ՍՊԸ, «Հելլո» ՍՊԸ, «Սաթենկար» ՍՊԸ, «Արշալույս» ԲԲԸ, «Նշանէկս» ՍՊԸ, «Սանշայն ֆիլմզ» ՍՊԸ, «Շապիկ» ՍՊԸ , «Կիվեռա Նայնոմիս» ՍՊԸ, «ԼՈՒՄ» ՍՊԸ, «Բիայնի 2015» ՍՊԸ , «Ֆաինա դիզայն» ՍՊԸ, «Ատելյե 51» ՍՊԸ, «Թեթև արդյունաբերության արտահանողների կոնսորցիում» ՓԲԸ մասնակցությունը: Ցուցահանդեսի արդյունքում կնքված պայմանագրերի վերաբերյալ ընկերությունների կողմից առաջին հաշվետրվությունը պետք է տրամադրվի հոկտեմբերի ընթացքում, որի մասին լրացուցիչ տեղեկատվությունը կտրամադրվի տարեկան հաշվետվությամբ:
- 2018 թ. սեպտեմբերի 10-ից 13-ը ՌԴ Մոսկվա քաղաքում կայացած կաշվե իրերի, կոշիկի և դրանց արտադրության համար հումքի միջազգային «Moсшуз» ցուցահանդեսին կազմակերպվել է կոշիկ և կաշվե պարագաներ արտադրող վեց հայկական ընկերությունների «Էլմա շուզ» ՍՊԸ, «Բաբիննի» ՍՊԸ, «ԼԿՌ Հովսեփյաններ» ՍՊԸ, «Սիմար» ՍՊԸ, ԱՁ Արսեն Բաղիկյան, ԱՁ Հովհաննես Ղազարյան մասնակցությունը:
- Բիզնես Արմենիա հիմնադրամի աջակցությամբ «Ռաֆոլ», «Երևանի Ոսկերչական Գործարան – 1 «Գնոմոն», «Շաբեր» ընկերությունները և Արշավիր Դավթյան, Մարտին Միսակյան, Արտակ Բոջիկյան, Աշվարի Շառմա անհատ ձեռնարկատերերը, սեպտեմբերի 26-ից 30-ը մասնակցել են “Junwex Moscow” միջազգային ոսկերչական ցուցահանդեսին: Հայկական արտադրողները միջազգային խոշոր գնորդներին ու դիստրիբյուտորներին են ներկայացրել թանկարժեք, կիսաթանկարժեք, բնական քարերով ոսկյա և արծաթյա զարդեր:
- 2018 թվականի հոկտեմբերի 21-25 «Բիզնես Արմենիա» հիմնադրամի աջակցությամբ թվով 11 հայկական ընկերություններ մասնակցել են «SIAL Paris 2018» միջազգային սննդի ցուցահանդեսին: Ընկերությունների թվում են «Իբարի» ՍՊԸ, «Արտաշատի պահածոների գործարան» ԲԲԸ, «Ս ընդ Ս» ՍՊԸ, «Նաիրյան Գուրմե» ՍՊԸ, «Երևանի գարեջուր» ՓԲԸ, «Մէգա Արարատ» ՓԲԸ, «Ռոզֆրուդ» ՍՊԸ, «Ավշատպրոդ» ՍՊԸ, «Նատֆուդ» ՓԲԸ, «Ավելիաց’» ՍՊԸ և «Սիս Նատուրալ» ՓԲԸ: Ընկերությունների կողմից ներկայացված օպերատիվ հաշվետվության համաձայն ցուցահանդեսի մասնակցության արդյունքում ընկերությունները կնքել են 7.8մլն դրամի արտահանման պայմանագիր:

3) **գործարար կապերի հաստատում:**

Ակնկալվում է աջակցել (կազմակերպել) արտահանմանն օժանդակող կառույցների, դիստրիբյուտորների առնվազն 60 ներկայացուցչի այցելությանը Հայաստան և (կամ) տեղական արտադրողների գործարար այցելությանը օտարերկրյա պետություն:

- ՀՀ վարչապետի Լիբանան կատարած պաշտոնական այցի շրջանակներում 2018թ. մարտի 7-14-ը Լիբանանի Բեյրութ քաղաքում կայացել են հետևյալ գործարար միջոցառումներն ու հանդիպումներ«Bank Audi» գրուպի, վարչապետի խորհրդական Կարմա Էկմեկջիի «Gardenia Grain D'or», Այնճար քաղաքի քաղաքապետ Վարտկես Խոշյանի հետ:
- 2018 թվականի մայիսի 18-ին Հայաստանի ՌԴ առևտրային ներկայացուցչությունում տեղի է ունեցել գործարար հանդիպում՝ «Ձկնաարտադրություն, ծովամթերք և տեխնոլոգիաներ 2018» ցուցահանդեսի կազմակերպիչների հետ, որին Բիզնես Արմենիայի աջակցությամբ մասնակցել են ոլորտում գործունեություն իրականացնող 12 հայկական արտադրողներ:
- Իրանում Հայաստանի դեսպանության և ԻԻՀ «Փայամնամա-յե Իրանիան» ընկերության հետ համագործակցությամբ, հունիսի 22-24-ը «Երևան էքսպո» ցուցահանդեսային համալիրում կայացած SS և թվային տեղեկատվության ոլորտին նվիրված ցուցահանդեսի շրջանակներում, որին մասնակցում են 26 իրանական ընկերություն, աջակցություն է ցուցաբերվել կազմակերպիչներին՝ մի շարք հանդիպումների կազմակերպման մասով
- Հայաստանի և ԵՄ համագործակցության շրջանակներում 2018թ. սեպտեմբերի 26-ին կազմակերպվել է «Նոր գործարար հնարավորություններ. ԵՄ-Հայաստան համապարփակ և ընդլայնված գործակցության համաձայնագրի կիրառում» միջոցառումը:
- Բիզնես Արմենիայի աջակցությամբ՝ ԱՄԷ "DTS SOLUTION" ընկերությունը մասնակցել է Դիջիթեք ցուցահանդեսին:
- Քարի արտահանման նպատակով կազմակերպվել է իսպանական ընկերության այց Հայաստան: Այցի շրջանակներում կազմակերպվել է 9 այց քարի արտադրության գործարաններ և հանքավայրեր, որի արդյունքում ընտրված ընկերություններն ուղարկել են իրենց գնային առաջարկները:
- 2018թ. գործարար համաժողովների, ցուցահանդեսների, գործարար այցերի շրջանակներում իրականացվել է 256 B2B հանդիպումների կազմակերպում:
- 2018թ-ին կապ է հաստատվել և հանդիպումներ են տեղի ունեցել 300 ՕՈՒՆ ընկերությունների հետ: ՕՈՒՆ ընկերությունների տվյալների բազան համալրվել է 20 ընկերությունով Ներկայումս տվյալների բազայում ընդգրկված են 320 ընկերություններ:
- 2018թ կազմակերպել է 20 տեղանքների ուսումնասիրության այցեր՝ ներկայացնելով կոնկրետ տեղանքներ, համատեղ քննարկելով ազատ տնտեսական գոտիներից, տեխնոլոգիական և լոգիստիկ կենտրոններից օգտվելու հնարավորությունները:
- Հավաքագրվել և կազմվել է արտադրական տարածքների, ինչպես նաև հողատարածքների տվյալների բազա, որի մեջ այս պահին ներառված է 30 հողատարածք:

- 2018 թվականին Բիզնես Արմենիայի աջակցությամբ իրականացվել է ընդհանուր 12,7 միլիոն ԱՄՆ դոլարի ներդրում: Աշխատանքներ են իրականցվել 5 ներդրումային ծրագրերի իրականացման ուղղությամբ:
- 2018 թվականին բանակցություններ են տարվել և աշխատանքներ իրականցվել 22լ ներդրումային ծրագրերի իրականացման ուղղությամբ՝
- 2018թ.-ի ապրիլից Բիզնես Արմենիան և ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակը (ՄԱԶԾ) մեկնարկել են «Էլեկտրոնային կառավարումը՝ որպես օտարերկրյա ներդրումների ներգրավումը խթանելու գործիք» դրամաշնորհային ծրագիրը: Պետական մարմինների և մասնավոր հատվածի շրջանում իրականացված հետազոտության արդյունքում բացահայտել է Հայաստանում ներդրումների համար էական նշանակություն ունեցող ընթացակարգերը:
- Բեռնափոխադրման, սերտիֆիկացման, աուդիտի, հաշվապահական, անձնակազմի կառավարման, ՏՏ, իրավաբանական և բիզնես խորհրդատվություն մատուցող Գործարարների աջակցության ակումբի անդամ հանդիսացող ընկերությունների շարքը համալրել են ևս 5 ընկերություն:
- «ԹԱԳ» ապրանքանիշի ներքո արտադրվող հուշանվերների փաթեթը ներկայացված է ընդհանուր 30 վաճառակետերում՝ այդ թվում ՀՀ-ում պետական գերատեսչությունների կազմում գտնվող և մասնավոր հատվածի 21, եկեղեցիներին կից գործող 5 վաճառակետերում, ինչպես նաև ՌԴ-ում 3 և ԱՄՆ-ում գործող 1 վաճառակետերում:
- Բիզնես Արմենիայում գործարկվել է հեռախոսային «Թեժ գիծ» ծառայությունը:

3. **«Ուսումնական դասընթացների մշակման, կազմակերպման և իրականացման ֆինանսավորում» ենթածրագրով** ակնկալվում է ապահովել 1 դասընթացի կազմակերպում:

Ենթածրագրի շրջանակներում հաշվետու ժամանակաշրջանում դասընթացներ դեռևս չեն կազմակերպվել, սակայն իրականացվել են նախապատրաստական աշխատանքներ դեղագործական ոլորտի ներկայացուցիչների հետ:

4. **Արտահանման բնագավառում ծագող խնդիրների և դրանց լուծմանն ուղղված հետազոտության իրականացում: Ակնկալվում է իրականացնել 1 հետազոտություն**:

Ենթածրագրի շրջանակներում հաշվետու ժամանակաշրջանում դեռևս հետազոտություններ չեն իրականացվել:

Ռազմավարության իրականացման ուղղությամբ 2019 թվականին նախատեսվում են հետևյալ միջոցառումները՝

1) **գործարար համաժողովների (ֆորումների), շնորհանդեսների, ինչպես նաև այլ համանման միջոցառումների մասնակցություն և (կամ) կազմակերպում**. ենթածրագրի շրջանակներում նախատեսված միջոցառումները նպատակաուղղված են օտարերկրյա պետությունում և

(կամ) Հայաստանում օտարերկրյա ու հայկական ընկերությունների, պոտենցիալ ներդրողների, սփյուռքահայ գործարարների, պաշտոնական պատվիրակությունների մասնակցությամբ Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության, նրա առանձին ոլորտների և կազմակերպությունների զարգացման հնարավորությունների, ներդրումային ծրագրերի ներկայացմանը և քննարկմանը: Ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է մասնակցել և (կամ) կազմակերպել առնվազն 3 շնորհանդես և (կամ) համաժողով և (կամ) այլ համանման միջոցառումներ, անհրաժեշտության դեպքում, ենթածրագրի շրջանակներում, ներգրավելով շահագրգիռ պետական կառավարման մարմինների պաշտոնական ներկայացուցիչներին: Աջակցությունը տրամադրվում է Հիմնադրամի կողմից սահմանված կարգով՝ օտարերկրյա պետությունում կազմակերպվող միջոցառումներին մասնակցության համար կատարված ծախսերի փոխհատուցման ձևով՝ մինչև 50 տոկոսի չափով:

2) արդյունաբերության ոլորտի ընկերություններին օժանդակության ցուցաբերում՝ ֆինանսական գործիքների կիրառմամբ.

ա. արտադրական գործունեության վարկավորման մասնակի սուբսիդավորում.

ենթածրագիրը նախատեսում է արտահանման ուղղվածություն ունեցող մշակող արդյունաբերության ոլորտի, պաշտպանական և ազգային անվտանգության կարիքների համար արտադրություն իրականացնող և (կամ) ճարտարագիտական ծառայություններ մատուցող, ինչպես նաև սահմանամերձ համայնքներում արտադրություն իրականացնող կազմակերպություններին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների մասնակի սուբսիդավորում: Սուբսիդավորվելու է վարկի տոկոսադրույքի մինչև 5 (հինգ) տոկոսային կետին համարժեք գումարը վարկի առաջին 2 (երկու) տարվա համար, «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա» ԲԲԸ ֆոնդային բորսայում ցուցակված տնտեսվարողների դեպքում՝ մինչև 5 (հինգ) տարվա համար, իսկ Հավելվածի 1-ի 9-րդ կետով սահմանված սահմանամերձ համայնքներում գործունեություն իրականացնող տնտեսվարողներին տրամադրվող վարկերը սուբսիդավորվելու են Հավելվածի 1-ի 9-րդ կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված չափով: Ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է վարկի տոկոսադրույքի սուբսիդավորման աջակցություն տրամադրել առնվազն 10 սուբյեկտի,

3) հայկական ապրանքների նպատակային շուկաներում առաջմղում, հայկական ապրանքների ներկայացում, շուկայական տեղեկատվության ապահովում.

ա. օտարերկրյա պետությունում և (կամ) Հայաստանում հայկական արտադրանքի վերաբերյալ գովազդի և հասարակական կարծիքի ձևավորման (PR) միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում ենթածրագրի շրջանակներում նախատեսվում է գովազդային արշավների կազմակերպում, այդ թվում՝ հայկական արտադրանքի վերաբերյալ բուկլետների և կատալոգների հրատարակում, էլեկտրոնային ռեսուրսների պատվիրում, արտահանման շուկաների վերաբերյալ տեղեկատվական նյութերի ձեռքբերում և տրամադրում ընկերություններին, հայկական բրենդների ձևավորման, օտարերկրյա պետությունում և (կամ) Հայաստանում հայկական արտադրանքի համտեսների,

շնորհանդեսների, մրցույթների ու նորաձևության ցուցադրությունների, ինչպես նաև այլ նմանատիպ միջոցառումների մասնակցության և (կամ) կազմակերպմանն աջակցություն, անհրաժեշտության դեպքում, ենթածրագրի շրջանակներում, ներգրավելով շահագրգիռ պետական կառավարման մարմինների պաշտոնական ներկայացուցիչներին: Ենթածրագրի շրջանակներում նախատեսվում է նաև միջոցառումներին պետական կառույցների ներկայացուցիչների մասնակցության ապահովում: Ընդհանուր առմամբ, ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է նպատակային շուկաներում և (կամ) Հայաստանի Հանրապետությունում տեղական արտադրանքի առաջմղման առնվազն 5 միջոցառման կազմակերպում և (կամ) մասնակցություն:

բ. ցուցահանդեսների կազմակերպում և մասնակցության ապահովում ենթածրագրի շրջանակներում նախատեսվում է թիրախային շուկաներում և Հայաստանում մշակող արդյունաբերության ոլորտների կազմակերպություններին ցուցահանդեսներին մասնակցության աջակցության տրամադրում: Օտարերկրյա պետությունում կամ Հայաստանում ցուցահանդեսներին մասնակցությունը և (կամ) կազմակերպումը կարող են լինել հետևյալ ձևաչափերով՝ միասնական հայկական տաղավարով մասնակցություն. այս դեպքում մասնակցության կազմակերպումն իրականացվում է միասնական տաղավարի սկզբունքով, որի վարձակալության, կառուցապատման, ձևավորման և դրա հետ կապված տպագրական նյութերի, կահույքի և սարքավորումների վարձակալության, մասնակիցների գրանցման ծախսերն իրականացվում են ծրագրի շրջանակներում Հիմնադրամի կողմից: Առանց միասնական տաղավարի մասնակցություն. այս դեպքում տաղավարների ձեռքբերման, կազմակերպչական աշխատանքների իրականացման և մասնակիցների ծախսերի շուրջ 50 տոկոսն իրականացվում է համաֆինանսավորման սկզբունքով: Անհատական մասնակցություն. այս դեպքում ընկերությունները, նախապես համաձայնեցնելով Հիմնադրամի հետ, մասնակցում են ցուցահանդեսներին՝ ներկայացնելով և հիմնավորելով ծախսերը, ստանում են փոխհատուցում՝ շուրջ 50 տոկոսի չափով: Ընդհանուր առմամբ, ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է աջակցել ընկերություններին՝ առնվազն 7 ցուցահանդեսի մասնակցելու նպատակով: Ցուցահանդեսների կազմակերպման և (կամ) մասնակցության աջակցության տրամադրման կարգը սահմանում է Հիմնադրամը:

գ. **գործարար կապերի հաստատում** ենթածրագրի շրջանակներում նախատեսվում է աջակցության տրամադրում՝ Հայաստանի Հանրապետություն օտարերկրյա գործարարների, դիստրիբյուտորների, մասնագետների, շահագրգիռ կառույցների ներկայացուցիչների գործարար այցելության, տեղական արտադրողների օտարերկրյա պետություն գործնական այցելությունների կազմակերպման նպատակով: Սույն միջոցառումը կնպաստի աշխատանքային կապերի ստեղծմանը և հնարավոր արտահանման գործընկերների ձեռքբերմանը: Ընդհանուր առմամբ, ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է աջակցել (կազմակերպել) արտահանմանն օժանդակող կառույցների, դիստրիբյուտորների առնվազն 60 ներկայացուցչի այցելությանը Հայաստանի Հանրապետություն և (կամ) տեղական արտադրողների այցելությանը օտարերկրյա պետություն: Ակնկալվում է արդյունա-

բերական ոլորտի տնտեսվարող սուբյեկտներին ցուցաբերել աջակցություն՝ կատարված ծախսերի փոխհատուցման ձևով՝ մինչև 50 տոկոսի չափով:

4) **ուսումնական դասընթացների մշակման, կազմակերպման և իրականացման ֆինանսավորում** ենթածրագրի շրջանակներում նախատեսվում է մշակող արդյունաբերության ոլորտների ընկերությունների և ազատ ունկնդիրների կարողությունների զարգացում: Մասնավորապես՝ նախատեսվում է արդիական տեխնոլոգիաների ու նեղ մասնագիտացված ուղղություններով Հայաստանում և (կամ) օտարերկրյա պետությունում ուսուցման ու վերապատրաստման կազմակերպում և անհատական խորհրդատվության տրամադրում՝ ներգրավելով որակավորված մասնագետներ պետական, մասնավոր, գիտական շրջանակներից, այդ թվում՝ օտարերկրյա պետությունից: Սույն միջոցառումը կարող է ներառել արտադրության կազմակերպման, մարքեթինգի, մտավոր սեփականության իրավունքի, ֆինանսական հոսքերի կառավարման, ապահովագրության, անձնակազմի կառավարման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, ինչպես նաև մշակող արդյունաբերության ոլորտների արհեստագործական և այլ մասնագիտական դասընթացների իրականացում: Ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է ապահովել առնվազն 1 դասընթացի կազմակերպում, ընդ որում՝ դասընթացներն իրականացվում են ըստ անհրաժեշտության՝ ոլորտի ներկայացուցիչների հետ համաձայնեցված և (կամ) շուկայի պահանջարկի ուսումնասիրությունների հիման վրա:

5**) արտահանման բնագավառում ծագող խնդիրների և դրանց լուծմանն ուղղված հետազոտության իրականացում** ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է իրականացնել 1 հետազոտություն:

Միջոցառումը կիրականացվի ըստ անհրաժեշտության՝ մշակող արդյունաբերության ոլորտների կազմակերպությունների և ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության առաջարկների հիման վրա:

1.3. Հիմնական խնդիրները

Ելնելով տնտեսության մրցունակության բարձրացման և շարունակական տնտեսական աճի նպաստելուն ապահովման հրամայականներից՝ ՀՀ կառավարությունը նախաձեռնել է ակտիվ արդյունաբերական քաղաքականության իրականացում, որը միտված է տնտեսության արտահանելի հատվածի ընդլայնմանը՝ արտահանման ներուժի բացահայտման և արդյունավետ իրագործման ճանապարհով:

Արդյունաբերական քաղաքականության ուղղակի թիրախը արդյունաբերության ճյուղերի և համալիրների զարգացումն է:

Ծրագրի իրականացման խնդիրները բխում են սույն հայտի 1.1 կետում ներկայացված ՀՀ օրենքներով, որոշումներով և ծրագրերով սահմանված դրույթների պահանջներից: Ստորև ներկայացված են արդյունաբերական քաղաքականության հիմնական թիրախները և իրականացվող

քաղաքականության արդյունքում անկնալվող արդյունքները միջնաժամկետ և երկարաժամկետ հատվածներում:

	Ցուցիչ	2010թ.	2015թ.	2020թ.
Տնտեսության արտահանելի հատվածի մեծացում	Ապրանքների արտահանման և ՀՆԱ հարաբերակցությունը	11%	16%	19%
	Ընդհանուր արտահանման ծավալը, մլն. ԱՄՆ դոլար	1,011	1,800-2,100	2,800-3,300
Տնտեսության արտահանելի հատվածի դիվերսիֆիկացում	Ապրանքների արտահանման ծավալն, առանց մետաղական հանքահումքային արտադրանքի և ադամանդի, մլն ԱՄՆ դոլար	385	700-900	1,300-1,500
Հայկական ապրանքների մրցունակության բարձրացում	Վերամշակող արդյունաբերության արտադրողականության (մեկ աշխատողի հաշվով ավելացված արժեք) իրական աճ, %		5%	4%

Բացի այդ, մասնավորապես անհրաժեշտ լուծել հետևյալ խնդիրները.

- Համագործակցել մասնավոր հատվածի հետ՝ ոլորտային զարգացման ռազմավարությունների իրականացման նպատակով,
- Նպաստել արտահանման ներուժ ունեցող ընկերությունների ռազմավարությունների և գործառնությունների կատարելագործմանը,
- Բացահայտել արտահանման ներուժ ունեցող նոր ոլորտները և նպաստել այդ ոլորտներում արտահանման կարողությունների ձևավորմանը և զարգացմանը,
- Աջակցել Հայաստանում ավելացված արժեքի ստեղծման հնարավորությունների ընդլայնմանը
- Ներգրավել միջազգային ընկերություններ,
- Ուղղորդել և ձևակերպել խնդիրներ գործարար միջավայրի բարեփոխումների համար.
- Նպաստել գործարարների աջակցման կառույցների կարողությունների զարգացմանը:

2. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ԳԵՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԺԾ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ

Ծրագրի հիմնական նպատակն է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից հաստատված Հայաստանի Հանրապետության արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ սահմանված երկարաժամկետ հեռանկարում նպաստել տնտեսական աճի նոր շարժիչ ոլորտների ձևավորումը, վերամշակող արդյունաբերության ճյուղերի և համալիրների զարգացմանը, արտահանման զարգացման ներուժ ունեցող ոլորտների հավասարակշռված և փուլային միջոցառումների իրականացմանը, ինչպես նաև արդյունաբերության ոլորտի մարդկային ռեսուրսների կարողությունների զարգացմանը: Ծրագրով նախատեսված միջոցառումների իրականացումը կնպաստի 2020-2022 թվականներին ՀՆԱ-ում արդյունաբերության արտադրանքի ծավալների առաջանցիկ աճին:

Մասնավորապես ակնկալվում է հետևյալ նպատակների իրականացում.

1) Նպաստել Հայաստանի Հանրապետության արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ սահմանված ոլորտային ռազմավարությունների գործողությունների ծրագրերով նախատեսված միջոցառումների իրականացմանը:

2) Պետական աջակցության գործիքների միջոցով խթանել արդյունաբերական արտադրանքի արտահանման ծավալների ավելացմանը:

3) Նպաստել արտահանելի հատվածի ընդլայնմանը, մասնավորապես, արտահանման տեսականու և շուկաների դիվերսիֆիկացմանը:

4) Աջակցել տեղական արտադրանքի ներկայացվածությանն արտաքին շուկաներում:

5) Նպաստել Հայաստանի Հանրապետության մարզային քաղաքների տնտեսական զարգացման տեմպերի արագացմանը և ներդրումային ակտիվության բարձրացմանը:

Ծրագրի իրականացումը նախատեսում է հետևյալ արդյունքները՝

1) տնտեսության արտահանելի հատվածի մեծացում և դիվերսիֆիկացում.

2) հայկական ապրանքների մրցունակության բարձրացում.

3) գիտատեխնիկական, մտավոր և կադրային ներուժի պահպանման ու զարգացման պայմանների ձևավորում, երիտասարդ կադրերի պատրաստման աջակցության ցուցաբերում:

4) պետական և մասնավոր հատվածների փոխշահավետ համագործակցություն:

Հ/Հ	Նպատակները ՄԺԾԾ ժամանակահատվածի համար՝ (ըստ գերակայությունների նվազման)	Հիմնավորումներ
1	Արտահանվող ապրանքների ծավալների ավելացման նպաստում, արտահանելի նոր ապրանքատեսակների բացահայտում, այդ թվում՝ նպատակային շուկաներում հայկական ապրանքների առաջմղման միջոցով, ներդրումների ներգրավման աջակցություն, ֆինանսական մատչելի միջոցների ապահովում՝ արտադրական գործունեության վարկավորման սուբսիդավորման միջոցով, Հանրաճանաչ միջազգային արդյունաբերական ոլորտի կազմակերպությունների ներգրավման և մուտքի ապահովման միջոցառումների իրականացման աջակցություն, այդ թվում՝ ազատ տնտեսական գոտում, արդյունաբերական արտադրանքի որակական մակարդակի և մրցունակության բարձրացում, մարդկային ռեսուրսների կարողությունների զարգացում և վերապատրաստման միջոցառումների իրականացում, հետազոտական աշխատանքների ապահովում:	Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից 2011 թվականի դեկտեմբերի 15-ի նիստի N 49 արձանագրության 9-րդ կետով հավանության արժանացած Հայաստանի Հանրապետության արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությունը:

3. ՄԺԾԾ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԵԼԻՔ ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ

3.1. Գոյություն ունեցող ծախսային պարտավորությունները

ՀՀ կառավարության կողմից հաստատված արդյունաբերության ոլորտի ռազմավարությունը ներառում է արդյունաբերական քաղաքականության իրականացմանը հիմնական կենտրոնացման ոլորտների նախորոշումը և համապատասխան ոլորտային ռազմավարությունների իրականացումը:

ՀՀ կառավարության կողմից արդեն իսկ գերակա հայտարարված ուղղությունների հետ միջոլորտային փոխազդեցությունները (սիներգիա) նպաստելու են նախաձեռնությունների ազդեցության մեծացմանը: Այդ առումով, արդյունաբերական ռազմավարության ոլորտային կիզակետերի ընտրության ժամանակ այն դիտվում է որպես կարևոր գործոններից մեկը: Սույն ռազմավարության ոլորտային հերթականությունների սահմանման համար առանցքային նշանակություն ունեն ՀՀ կառավարության կողմից գերակա սահմանված հետևյալ ոլորտները, որոնցում հաստատվել են ոլորտային զարգացման ռազմավարությունները կամ իրականացվում են առանցքային նախագծեր.

- Տեղեկատվական և հաղորդակցության տեխնոլոգիաներ,
- Զբոսաշրջություն,
- Առողջապահություն,
- Կրթություն,
- Գյուղատնտեսություն:

Ռազմավարությունը ենթադրում է պետական և մասնավոր հատվածների, ինչպես նաև տնտեսության տարբեր ոլորտներում նախաձեռնությունների համակարգված և ներդաշնակ գործունեություն:

Ռազմավարության իրականացման հիմնական կառույցներն ու խորհրդակցական մարմիններն են.

- ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարությունը,
- Ոլորտի ընկերությունների շահերը ներկայացնող կառույցներ,

Ռազմավարությամբ նախանշված արտահանման տեսանկյունից առավել հեռանկարային համարվող ոլորտներից՝ դեղագործություն և բիոտեխնոլոգիաներ, ճշգրիտ ճարտարագիտություն, կոնյակագործություն և գինեգործություն, թեթև արդյունաբերություն (տեքստիլ և կոշիկ), ոսկեգործություն, ադամանդագործություն և ժամագործություն, պահածոների, հյութերի և ջրերի արտադրություն ոլորտներ: Նշված ոլորտներում քաղաքականության մշակման և իրականացման համար ձևավորվել են ոլորտային խորհուրդներ, ինչպես նաև ոլորտային խորհուրդների քարտուղարություններ՝ պետական և մասնավոր հատվածի ներկայացուցիչների ներգրավմամբ:

2020-2022թթ. միջնաժամկետ հատվածում ի թիվս այլ միջոցառումների յուրաքանչյուր տարի նախատեսվում է իրականացնել նաև հետևյալ միջոցառումները.

1) **գործարար համաժողովների (ֆորումների), շնորհանդեսների, ինչպես նաև այլ համանման միջոցառումների մասնակցություն և (կամ) կազմակերպում**. ենթածրագրի շրջա-

նակներում նախատեսված միջոցառումները նպատակաուղղված են օտարերկրյա պետությունում և (կամ) Հայաստանում օտարերկրյա ու հայկական ընկերությունների, պոտենցիալ ներդրողների, սփյուռքահայ գործարարների, պաշտոնական պատվիրակությունների մասնակցությամբ Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության, նրա առանձին ոլորտների և կազմակերպությունների զարգացման հնարավորությունների, ներդրումային ծրագրերի ներկայացմանը և քննարկմանը: Ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է մասնակցել և (կամ) կազմակերպել առնվազն 3 շնորհանդես և (կամ) համաժողով և (կամ) այլ համանման միջոցառումներ, անհրաժեշտության դեպքում, ենթածրագրի շրջանակներում, ներգրավելով շահագրգիռ պետական կառավարման մարմինների պաշտոնական ներկայացուցիչներին: Աջակցությունը տրամադրվում է Հիմնադրամի կողմից սահմանված կարգով՝ օտարերկրյա պետությունում կազմակերպվող միջոցառումներին մասնակցության համար կատարված ծախսերի փոխհատուցման ձևով՝ մինչև 50 տոկոսի չափով:

2) արդյունաբերության ոլորտի ընկերություններին օժանդակության ցուցաբերում՝ ֆինանսական գործիքների կիրառմամբ.

ա. արտադրական գործունեության վարկավորման մասնակի սուբսիդավորում.

ենթածրագիրը նախատեսում է արտահանման ուղղվածություն ունեցող մշակող արդյունաբերության ոլորտի, պաշտպանական և ազգային անվտանգության կարիքների համար արտադրություն իրականացնող և (կամ) ճարտարագիտական ծառայություններ մատուցող, ինչպես նաև Հավելված 1-ի 9-րդ կետով սահմանված սահմանամերձ համայնքներում արտադրություն իրականացնող կազմակերպություններին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների մասնակի սուբսիդավորում: Սուբսիդավորվելու է վարկի տոկոսադրույքի մինչև 5 (հինգ) տոկոսային կետին համարժեք գումարը վարկի առաջին 2 (երկու) տարվա համար, «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա» ԲԲԸ ֆոնդային բորսայում ցուցակված տնտեսվարողների դեպքում՝ մինչև 5 (հինգ) տարվա համար, իսկ Հավելվածի 1-ի 9-րդ կետով սահմանված սահմանամերձ համայնքներում գործունեություն իրականացնող տնտեսվարողներին տրամադրվող վարկերը սուբսիդավորվելու են Հավելվածի 1-ի 9-րդ կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված չափով: Ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է վարկի տոկոսադրույքի սուբսիդավորման աջակցություն տրամադրել առնվազն 10 սուբյեկտի,

3) հայկական ապրանքների նպատակային շուկաներում առաջմղում, հայկական ապրանքների ներկայացում, շուկայական տեղեկատվության ապահովում.

ա. օտարերկրյա պետությունում և (կամ) Հայաստանում հայկական արտադրանքի վերաբերյալ գովազդի և հասարակական կարծիքի ձևավորման (PR) միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում ենթածրագրի շրջանակներում նախատեսվում է գովազդային արշավների կազմակերպում, այդ թվում՝ հայկական արտադրանքի վերաբերյալ բուկլետների և կատալոգների հրատարակում, էլեկտրոնային ռեսուրսների պատվիրում, արտահանման շուկաների վերաբերյալ տեղեկատվական նյութերի ձեռքբերում և տրամադրում ընկերություններին, հայկական բրենդների

ձևավորման, օտարերկրյա պետությունում և (կամ) Հայաստանում հայկական արտադրանքի համտեսների, շնորհանդեսների, մրցույթների ու նորաձևության ցուցադրությունների, ինչպես նաև այլ նմանատիպ միջոցառումների մասնակցության և (կամ) կազմակերպմանն աջակցություն, անհրաժեշտության դեպքում, ենթածրագրի շրջանակներում, ներգրավելով շահագրգիռ պետական կառավարման մարմինների պաշտոնական ներկայացուցիչներին: Ենթածրագրի շրջանակներում նախատեսվում է նաև միջոցառումներին պետական կառույցների ներկայացուցիչների մասնակցության ապահովում: Ընդհանուր առմամբ, ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է նպատակային շուկաներում և (կամ) Հայաստանի Հանրապետությունում տեղական արտադրանքի առաջմղման առնվազն 5 միջոցառման կազմակերպում և (կամ) մասնակցություն:

բ. ցուցահանդեսների կազմակերպում և մասնակցության ապահովում ենթածրագրի շրջանակներում նախատեսվում է թիրախային շուկաներում և Հայաստանում մշակող արդյունաբերության ոլորտների կազմակերպություններին ցուցահանդեսներին մասնակցության աջակցության տրամադրում: Օտարերկրյա պետությունում կամ Հայաստանում ցուցահանդեսներին մասնակցությունը և (կամ) կազմակերպումը կարող են լինել հետևյալ ձևաչափերով՝ **միասնական հայկական տաղավարով մասնակցություն**. այս դեպքում մասնակցության կազմակերպումն իրականացվում է միասնական տաղավարի սկզբունքով, որի վարձակալության, կառուցապատման, ձևավորման և դրա հետ կապված տպագրական նյութերի, կահույքի և սարքավորումների վարձակալության, մասնակիցների գրանցման ծախսերն իրականացվում են ծրագրի շրջանակներում: **Առանց միասնական տաղավարի մասնակցություն**. այս դեպքում տաղավարների ձեռքբերման, կազմակերպչական աշխատանքների իրականացման և մասնակիցների ծախսերի շուրջ 50 տոկոսն իրականացվում է համաֆինանսավորման սկզբունքով: **Անհատական մասնակցություն**. այս դեպքում ընկերությունները, նախապես համաձայնեցնելով Հիմնադրամի հետ, մասնակցում են ցուցահանդեսներին՝ ներկայացնելով և հիմնավորելով ծախսերը, ստանում են փոխհատուցում՝ շուրջ 50 տոկոսի չափով: Ընդհանուր առմամբ, ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է աջակցել ընկերություններին՝ առնվազն 7 ցուցահանդեսի մասնակցելու նպատակով:

Միաժամանակ, կազմակերպվելուն երկու նոր ուղություններով ցուցահանդեսներ, ներգրավելով խոշորագույն, բայց սահմանափակ քանակությամբ հայկական տնտեսվարող սուբյեկտներ: Տվյալ ցուցահանդեսներները հանդիսանալու են փորձնական /պիլոտային/ հետագայում լուրջ ֆինանսական ներդրումներ իրականացնելու և մասնակիցների քանակը ավելացնելու նպատակով: Բացի այդ, այն իրենից ներկայացնում նոր շուկաների բացահայտման մեխանիզմներից մեկը:

գ. **գործարար կապերի հաստատում** ենթածրագրի շրջանակներում նախատեսվում է աջակցության տրամադրում՝ Հայաստանի Հանրապետություն օտարերկրյա գործարարների, դիստրիբյուտորների, մասնագետների, շահագրգիռ կառույցների ներկայացուցիչների գործարար այցելության, տեղական արտադրողների օտարերկրյա պետություն գործնական այցելությունների

կազմակերպման նպատակով: Սույն միջոցառումը կնպաստի աշխատանքային կապերի ստեղծմանը և հնարավոր արտահանման գործընկերների ձեռքբերմանը: Ընդհանուր առմամբ, ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է աջակցել (կազմակերպել) արտահանմանն օժանդակող կառույցների, դիստրիբյուտորների առնվազն 60 ներկայացուցչի այցելությանը Հայաստանի Հանրապետություն և (կամ) տեղական արտադրողների այցելությանը օտարերկրյա պետություն: Ակնկալվում է արդյունաբերական ոլորտի տնտեսվարող սուբյեկտներին ցուցաբերել աջակցություն՝ կատարված ծախսերի փոխհատուցման ձևով՝ մինչև 50 տոկոսի չափով:

4) **ուսումնական դասընթացների մշակման, կազմակերպման և իրականացման ֆինանսավորում** ենթածրագրի շրջանակներում նախատեսվում է մշակող արդյունաբերության ոլորտների ընկերությունների և ազատ ունկնդիրների կարողությունների զարգացում: Մասնավորապես՝ նախատեսվում է արդիական տեխնոլոգիաների ու նեղ մասնագիտացված ուղղություններով Հայաստանում և (կամ) օտարերկրյա պետությունում ուսուցման ու վերապատրաստման կազմակերպում և անհատական խորհրդատվության տրամադրում՝ ներգրավելով որակավորված մասնագետներ պետական, մասնավոր, գիտական շրջանակներից, այդ թվում՝ օտարերկրյա պետությունից: Սույն միջոցառումը կարող է ներառել արտադրության կազմակերպման, մարքեթինգի, մտավոր սեփականության իրավունքի, ֆինանսական հոսքերի կառավարման, ապահովագրության, անձնակազմի կառավարման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, ինչպես նաև մշակող արդյունաբերության ոլորտների արհեստագործական և այլ մասնագիտական դասընթացների իրականացում: Ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է ապահովել առնվազն 1 դասընթացի կազմակերպում, ընդ որում՝ դասընթացներն իրականացվում են ըստ անհրաժեշտության՝ ոլորտի ներկայացուցիչների հետ համաձայնեցված և (կամ) շուկայի պահանջարկի ուսումնասիրությունների հիման վրա:

5**) արտահանման բնագավառում ծագող խնդիրների և դրանց լուծմանն ուղղված հետազոտության իրականացում** ենթածրագրի շրջանակներում ակնկալվում է իրականացնել 1 հետազոտություն:

Միջոցառումը կիրականացվի ըստ անհրաժեշտության՝ մշակող արդյունաբերության ոլորտների կազմակերպությունների և ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության առաջարկների հիման վրա:

9. Սույն ծրագրի 8-րդ կետով նախատեսված միջոցառումների շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի հունվարի 15-ի N 30-Ն որոշմամբ հաստատված ցանկում ներառված սահմանամերձ համայնքներում գործունեություն իրականացնող կազմակերպություններին աջակցությունը տրամադրվում է հետևյալ սկզբունքներով՝

1) սույն ծրագրի 8-րդ կետի 1-ին ենթակետի, 2-րդ ենթակետի «ա» պարբերության, 3-րդ ենթակետի «բ» (առանց միասնական տաղավարի և անհատական մասնակցություն) և «գ» պարբերությունների մասով ծախսերի փոխհատուցում և (կամ) համաֆինանսավորում՝ մինչև 75 տոկոսի չափով.

2) սույն ծրագրի 2-րդ ենթակետի «ա» պարբերության մասով տոկոսադրույքի մասնակի սուբսիդավորում մինչև 5 (հինգ) տարվա վճարման ենթակա տոկոսագումարները՝ մինչև 9 (ինը) տոկոսային կետին համարժեք գումարի չափով:

6. Արտահանման աջակցման խորհրդի որոշումների հիման վրա Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ տնտեսվարող սուբյեկտներին աջակցության տրամադրում:

Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացման ծրագրի շրջանակներում 2020-2022թթ. ժամանակահատվածում իրականացվելիք ամփոփ ծախսերը ներկայացված են ՄԺԾԾ մեթոդական ցուցումների համապատասխան աղյուսակների տեսքով:

3.2. Նոր նախաձեռնությունները

Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացման ծրագրի շրջանակներում չեն նախատեսվում նոր նախաձեռնություններ, ուստի համապատասխան աղյուսաները չեն լրացվում:

4. ՈՉ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻՑ ՍՊԱՍՎՈՂ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ

Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացման ծրագրի շրջանակներում արտաքին աղբյուրներից՝ պետական բյուջեի խողովակներով ստացվող վարկերի և դրամաշնորհների հաշվին իրականացվող միջոցառումներ չկա, ուստի համապատասխան աղյուսաները չեն լրացվում:

5. ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ԾՐԱԳՐԵՐԸ/ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

2020-2022թթ. ժամանակահատվածում Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացման ծրագրի շրջանակներում նախատեսված միջոցառումները ուղղակիորեն նպաստելու են տարածքային զարգացման ընդհանուր նպատակների և գերակայությունների իրագործմանը՝ համահունչ է ՀՀ կառավարության 2011թ. հունիսի 30-ի կայացած 25-րդ նիստի ընթացքում հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության տարածքային զարգացման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» N 38 արձանագրային որոշման:

6. ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻՑ՝ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԽՈՂՈՎԱԿՆԵՐՈՎ ՍՏԱՑՎՈՂ ՎԱՐԿԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐԻ ՀԱՇՎԻՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԵԼԻՔ ԾՐԱԳՐԵՐԸ/ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացման ծրագրի 2020-2022թթ. ժամանակահատվածի շրջանակներում արտաքին աղբյուրներից՝ պետական բյուջեի խողովակներով ստացվող վարկերի և դրամաշնորհների հաշվին իրականացվելիք ծրագրեր/միջոցառումներ չկան, ուստի համապատասխան աղյուսաները չեն լրացվում:

7. ՄԺԾԾ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացման ծրագրի շրջանակներում 2020-2022թթ ժամանակահատվածի համար ֆինանսական պահանջների վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվությունը ներկայացված է ՄԱՍ 4-ի հավելված N 10-ում:

8. ՄԺԾԾ ՀԱՅՏԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՌԻՍԿԵՐԸ

Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացման ծրագրի 2020-2022թթ ժամանակահատվածի համար ռիսկերի վերլուծությունը ներկայացված է ստորև աղյուսակում:

N	Ռիսկի նկարագրությունը	Երևույթի հանդես գալու հավանականությունը	Հնարավոր ազդեցությունը նպատակների և արդյունքային ցուցանիշների վրա	Ռիսկի կանխման/հաղթահարման հնարավոր ուղիները
I. Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացման ծրագիր				
1	Գների աճ	2	Ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների ձեռբերման ծավալների նվազում՝ ՀՀ պետական բյուջեից և այլ աղբյուրներից հատկացված ֆինանսական միջոցների ծավալները պահպանելու նպատակով	Նախատեսված ծրագրերի շրջանակներում միջոցառումների վերանայում՝ պահպանելով նպատակների և ակնկալվող արդյունքների չափանիշներ
2	Ֆինանսավորման դադարեցում կամ նվազում	1	Սահմանված նպատակների և ակնկալվող արդյունքների չիրականացում, ինչպես նաև նախորդ տարիների շրջանակներում ՀՀ պետական բյուջեից հատկացված միջոցների և ստեղծված բարիքների փոշիացում	Յուրաքանչյուր ծրագրային միջոցառման համար չափելի արդյունքների սահմանման, ինչպես նաև անընդհատ դիտարկման և հաշվետվությունների պատրաստման ու ներկայացման միջոցով բավարար հիմքերի ստեղծում ֆինանսական միջոցների հատկացումը երաշխավորելու համար
3	Պետական և մասնավոր հատվածների, ինչպես նաև դոնորների կողմից ոչ բավարար ֆինանսական միջոցների հատկացումը	1	Ներդրումների ծավալների նվազեցում	Պետական ֆինանսական միջոցների հատկացում բավարար ծավալով

Հավելված N 1. Գոյություն ունեցող պարտավորությունների գծով ծախսակազմումների ձևաչափ

Աղյուսակ 1. Ծրագիրը, միջոցառումը և ծախսերի օբյեկտները

1. Ծրագիրը՝	**Հայաստանի մրցունակության բարձրացման և զբոսաշրջության զարգացման ծրագիր**			
2. Միջոցառումը՝	**Պետական աջակցություն Հայաստանի զարգացման հիմնադրամի կանոնադրական հիմնախնդիրների իրականացմանը**			
3. Ծախսերի օբյեկտ(ներ)ը և դրանց հիերարխիան				
3.1 Ծախսերի օբյեկտի հերթական համարը	3.2 Ծախսերի օբյեկտի անվանումը	3.3 Ծախսերի օբյեկտի տիպը	3.4 Ծախսերի օբյեկտի նկարագրությունը	3.5 Հիմնավորումներ
1.	Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացմանը	Աջակցություն	Ծախսերի օբյեկտ է դիտարկվել ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների աջակցությանն ուղղվող ծախսերը	Որպես ծախսերի օբյեկտ փաստացի դիտարկվել է աջակցությունը, քանի որ հնարավոր չէ հստակ առանձնացնել ծախսերը:
3.6 Ծախսերի օբյեկտների հիերարխիան՝	Փոփոխություններ չկան, ուստի այն չի լրացվում			

Աղյուսակ 2. Ծախսային գործոնները և դրանց ազդեցության մեխանիզմները

Ծախսային գործոնը	Գործոնի տեսակը	Գործոնի հերթական համարը	Չափի միավորը	Ստանդարտի առկայությունը	Գործոնի մակարդակը				Հիմնավորումներ/Պատճառներ	Ծախսերի մակարդակի վրա ազդեցության մեխանիզմը
					Բազային տարի	Բյուջետավորվող տարի (ԲՏ)	ԲՏ+1	ԲՏ+2		
Արդյունքային ցուցանիշներ՝										
Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացմանը	x	1	հազար ՀՀ դրամ	x	**528000.0**	1,072,141.0	1,072,141.0	1,072,141.0	Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ բազային տարվա նկատմամբ փոփոխություններ առկա են, կից ներկայացվում են ազդեցության գործոնները	Ծախսային մարկարդակի վրա ազդեցության գործոնների կամ մեխանիզմների մնրամասն ներկայացված են հատին կից ներկայացված 2020-2022թթ. բյուջեով
Այլ գործոններ՝										
Գործարար համաժողովներին (ֆորումների), ինչպես նաև այլ համանման միջոցառումներին մասնակցություն և (կամ) կազմակերպում			հազար ՀՀ դրամ			78,587.3				
Օտարերկրյա պետություններում հայկական արտադրանքի վերաբերյալ գովազդի և հասարակական կարծիքի ձևավորման (PR) միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում (Մարքեթինգային և տեղեկատվական նյութեր)			հազար ՀՀ դրամ			600.0				
Ցուցահանդեսների			հազար			49,000.0				

կազմակերպում և մասնակցության ապահովում			ՀՀ դրամ							
Ուսումնական դասընթացների մշակման, կազմակերպման և իրականացման ֆինանսավորում			հազար ՀՀ դրամ			1,000.0				
Ներդրումային առաջարկներ			հազար ՀՀ դրամ			30,900.0				

ՄԱՍ 4. ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԳԾՈՎ ԱՐԴՅՈՒՆՔԱՅԻՆ (ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ) ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

Ծրագրի դասիչը	Ծրագրի անվանումը
1165	Ներդրումների և արտահանման խթանման ծրագիր

Ծրագրի միջոցառումները

Ծրագրի դասիչը՝	1165	Ցուցանիշներ					
Միջոցառման դասիչը՝	11002	2018թ. փաստ.	2019թ սպասվող	2020թ	2021թ	2022թ	*<Միջոցառման ավարտի տարեթիվը>*
Միջոցառման անվանումը՝	Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացմանը						
Նկարագրությունը՝	Արդյունաբերության նոր ոլորտների զարգացում, արտադրված ապրանքների արտահանում, նոր շուկաների ընդլանում, սերտիֆիկացման ծառայությունների փոխհատուցում, վարկավորման տոկոսագումարների սուբսիդավորում, մարդկային ռեսուրսների կարողությունների զարգացում և խորհրդատվական						
Միջոցառման տեսակը՝	Ծառայությունների մատուցման միջոցառումներ						
Միջոցառումն իրականացնողի անվանումը>՝	Մրցույթով ընտրված կազմակերպություն						
Արդյունքի չափորոշիչներ							
<Ոչ ֆինանսական չափորոշիչի տեսակը>	*<Ոչ ֆինանսական չափորոշիչը>*	*<Ոչ ֆինանսական չափորոշիչի գծով ցուցանիշը>*					
Քանակ		1	1	1	1	1	անժամկետ
Միջոցառման վրա կատարվող ծախսը (հազար դրամ)		**528000.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**	

1.2 Հավելված N 4. Բյուջետային ծրագրերի գծով ամփոփ ծախսերն ըստ բյուջետային ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման հոդվածների

Ծրագրային դասիչը		Ծրագիր /Միջոցառում	2018թ փաստ. (հազ. դրամ)	2019թ սպասվող (հազ. դրամ)	2020թ բյուջե (հազ. դրամ	2021թ բյուջե (հազ. դրամ)	2022 թ բյուջե (հազ. դրամ)
			Ընդամենը	Ընդամենը	Ընդամենը	Ընդամենը	Ընդամենը
1165		Ներդրումների և արտահանման խթանման ծրագիր					
	11002	Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացմանը	**528000.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**

1.3 Հավելված N 5. Բյուջետային ծրագրերի գծով ծախսերի բաշխումն ըստ բյուջետային ծախսերի գործառական դասակարգման տարրերի

Ծրագրային դասիչը		Ծրագիր /Միջոցառում	Գործառական դասակարգման			2017թ փաստ. (հազ. դրամ)	2019թ սպասվող (հազ. դրամ)	2020թ բյուջե (հազ. դրամ)	2021թ բյուջե (հազ. դրամ)	2022 թ բյուջե (հազ. դրամ)
			Բաժին	Խումբ	Դաս					
1165		Ներդրումների և արտահանման խթանման ծրագիր	X	X	X					
	11002	Պետական աջակցություն ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումների իրականացմանը	04	01	01	**528000.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**

Հավելված N 10. Ամփոփ ֆինանսական պահանջներ ՄԺԾԾ ժամանակահատվածի համար

Աղյուսակ 1. 2020-2022թթ. ՄԺԾԾ հայտի ընդհանուր ծախսերի համեմատությունը ՀՀ 2019թ. պետական բյուջեի և 2019-2021թթ. ՄԺԾԾ հետ

(հազար դրամներով)

	2018թ.	**2019թ.**	**2020թ.**	**2021թ.**
1. Պետական մարմնի գծով ՄԺԾԾ բարձրագույն խորհրդի որոշմամբ 2020-2022թթ. ճշգրտված և 2022թ. համար սահմանված ֆինանսավորման կողմնորոշիչ չափաքանակները	X	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**
2. «ՀՀ 2019թ. պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքով պետական մարմնի գծով սահմանված ընդհանուր հատկացումները	528000.0	X	X	X
3. Գոյություն ունեցող ծրագրերի ծախսերի և ծախսային պարտավորությունների գնահատում 2020-2022 թթ. ՄԺԾԾ համար	X	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**
4. Տարբերությունը ՀՀ 2019թ. պետական բյուջեի համապատասխան ցուցանիշից (տող 3 -տող 2)	X	0,0	0,0	0,0
5. Տարբերությունը ՄԺԾԾ բարձրագույն խորհրդի որոշմամբ 2020-2022թթ. ճշգրտված և 20212թ. համար սահմանված ֆինանսավորման կողմնորոշիչ չափաքանակներից (տող 3-տող 1)		0,0	0,0	0,0

Աղյուսակ 2. Ֆինանսական պահանջների ամփոփում 2020-2022թթ. համար

(հազար դրամներով)

	2020թ.	2021թ.	2022թ.
Գոյություն ունեցող պարտավորությունների ընդհանուր ծախսերը	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**
Նախատեսվող նոր նախաձեռնությունների ընդհանուր ծախսերը	0,0	0,0	0,0
Ընդամենը	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**	**1,072,141.0**

Հավելված N 3. Բյուջետային ծրագրերի և ակնկալվող արդյունքների ներկայացման ձևաչափ

Պետական մարմնի անվանումը՝	*ՀՀ տնտեսկանա զարգացման և ներդրումների նախարարություն*

ՄԱՍ 1. ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

1.Հիմնական ռազմավարական նպատակները և գերակա վերջնական արդյունքները՝
Հիմնական ռազմավարական նպատակն երն են՝ արտահանման ներուժ ունեցող ապրանքների՝ արտաքին շուկաներում մրցունակության բարձրացում, միջազգային շուկաներում հասանելիության ապահովում, հայկական ապրանքների արտահանման խթանում : Գերական վերջնական արդյունքն է արտահանման ծավալների աճ:
2. Բյուջետային ծրագրերում կատարվող հիմնական փոփոխությունները՝
Փոփոխություններ չեն կատարվում
3.Կապիտալ բնույթի հիմնական միջոցառումները՝
Այդպիսիք առկա չեն:
4. Ֆինանսական ակտիվների կառավարմանն անչվող միջոցառումները՝
Այդպիսիք առկա չեն:

Հավելված N 3. Բյուջետային ծրագրերի և ակնկալվող արդյունքների ներկայացման ձևաչափ

Պետական մարմնի անվանումը՝	ՀՀ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԵՎ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍ 2. ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ ԵՎ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

Դասիչ		Ծրագիր/Միջոցառում	2018թ. Փաստացի (հազ. դրամ)	2019թ սպասվող (հազ. դրամ)	2020թ եռամսյակ (հազ. դրամ)	2020թ կիսամյակ (հազ. դրամ)	2020թ ինն ամիս (հազ. դրամ)	2020թ տարի (հազ. դրամ)	2021թ (հազ. դրամ)	2022թ (հազ. դրամ)
Ծրագիր										
1165		Ծրագրի անվանումը՝ *Ներդրումների և արտահանման խթանման ծրագիր* Ծրագրի նպատակը *Արտահանման ներուժ ունեցող ապրանքների՝ արտաքին շուկաներում մրցունակության բարձրացում, միջազգային շուկաներում հասանելիության ապահովում, հայկական ապրանքների արտահանման խթանում և արտահանման շուկաների դիվերսիֆիկացիա :* Վերջնական արդյունքի նկարագրությունը՝ *Արտահանման ծավալների աճ՝*	*528000.0*	*1072141.0*	*214428.2*	*482463.5*	*750498.7*	*1072141.0*	*1072141.0*	*107241.0*
Ծրագրի										
		Ընթացիկ միջոցառումներ								
	11002	Միջոցառման անվանումը՝ *ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության տեղեկատվությամբ նախատեսված միջոցառումներ* Միջոցառման նկարագրությունը՝ *Նոր ոլորտների զարգացման նպաստում՝ արտահանմանն աջակցություն՝ նոր շուկաների ընդլայնման աջակցություն՝ սերտիֆիկացման ծառայությունների փոխհատուցում՝ վարկավորման տոկոսների սուբսիդավորում՝ կարողությունների զարգացում՝ արտահանման խնդիրների հետազոտում՝* Միջոցառման տեսակը՝ *Ծառայությունների մատուցում*	*528000.0*	*1072141.0*	*214428.2*	*482463.5*	*750498.7*	*1072141.0*	*1072141.0*	*107241.0*
....	.....	.....								
....	.....	.....								

Հավելված N 3. Թյուջետային ծրագրերի և ակնկալվող արդյունքների ներկայացման ձևաչափ

Պետական մարմնի գերատեսչական դասիչը	
Պետական մարմնի անվանումը՝	ՀՀ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԵՎ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍ 3 ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԳՈՒՄԱՐԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

Նպատակը	Ծրագրի դասիչը և անվանումը	Ծրագրի վերջնական					Կապը ՀՀ կառավարության
		Չափորոշիչը	Ելակետը		Թիրախը		
			Ցուցանիշը	Ժամկետը	Ցուցանիշը	Ժամկետը	
Արտահանման ներուժ ունեցող ապրանքների՝ արտաքին շուկաներում մրցունակության բարձրացում, միջազգային շուկաներում հասանելիության ապահովում, հայկական ապրանքների արտահանման խթանում և արտահանման շուկաների դիվերսիֆիկացիա :	1165 Ներդրումների և արտահանման խթանման ծրագիր	Ապրանքների արտահանում/ՀՆԱ, տոկոս	19.4	2017 թվական	22.3	2019 թվական	ՀՀ կառավարության 2019 թվականի փետրվարի8-ի N 65 Ա որոշում
		Աջակցություն ստացած մշակող արդյունաբերությունում գործող կազմակերպությունների կողմից ապրանքների արտահանում, մլրդ դրամ	5.7	2017 թվական	7	2019 թվական	
		.....	.....		.....	.....	
		.....	.....		.....	.....	
.....	.....	.....	.....		.....	.....	

Հավելված N 3. Բյուջետային ծրագրերի և ակնկալվող արդյունքների ներկայացման ձևաչափ

Պետական մարմնի (ԲԳԿ) գերատեսչական դասիչը՝	*104004*
Պետական մարմնի (ԲԳԿ) անվանումը՝	*ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն*

ՄԱՍ 4. ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԳԾՈՎ ԱՐԴՅՈՒՆՔԱՅԻՆ (ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ) ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

Ծրագրի դասիչը	Ծրագրի անվանումը
1165	*Ներդրումների և արտահանման խթանման ծրագիր*

Ծրագրի միջոցառումները

Ամփոփ/բացված	*Բացված*									
Պետական մարմնի (կատարող) գերատեսչական դասիչը՝	*104004*									
Պետական մարմնի (կատարող) անվանումը՝	*ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն*									
Ծրագրի դասիչը՝	*1165*	Ցուցանիշներ								
Միջոցառման դասիչը՝	*11002*	2018թ. փաստացի	2019թ սպասվող	2020թ եռամսյակ	2020թ կիսամյակ	2020թ ինն ամիս	2020թ տարի	2021թ	2022թ	<Լրացնել միջոցառման ավարտի տարեթիվը>
Միջոցառման անվանումը՝	*ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումներ*									
Նկարագրությունը՝	*Նոր ոլորտների զարգացման նպաստում՝ արտահանմանն աջակցություն՝ նոր շուկաների ընդլայնման աջակցություն՝ սերտիֆիկացման ծառայությունների փոխհատուցում՝ վարկավորման տոկոսների սուբսիդավորում՝ կարողությունների զարգացում՝ արտահանման խնդիրների հետագոտում*	*528000.0*	1,072,141.00	*214428.2*	*482463.5*	*750498.7*	*1072141.0*	*1072141.0*	*107241.0*	
Միջոցառման տեսակը՝	*Ծառայությունների մատուցում*									
Միջոցառումն իրականացնողի անվանումը՝	*Մրցույթով ընտրված կազմակերպություններ*									
	Արդյունքի չափորոշիչներ									
Քանակական	*Արտադրական գործունեության վարկավորման սուբսիդավորում, սուբսիդավորված վարկերի քանակ, հատ*	*10*	*10*	*2*	*5*	*8*	*10*	*10*	*10*	
Քանակական	*Արտերկրում հայկական արտադրանքի վերաբերյալ գովազդի և հասարակական կարծիքի ձևավորում (PR) միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում, միջոցառումների քանակը, հատ*	5	5	1	3	4	5	5	5	
Քանակական	*Միջազգային ցուցահանդեսներին մասնակցության ապահովում, ցուցահանդեսների քանակը, հատ*	10	7	1	3	5	7	7	7	
Քանակական	*Ուսուցման դասընթացների կազմակերպում, հատ*	0	1	0	0	0	1	1	1	
Քանակական	*Գործարար համաժողովների (ֆորումների), ինչպես նաև այլ համանման միջոցառումների մասնակցություն և (կամ) կազմակերպում, հատ*	23	6	1	3	4	6	6	6	
Քանակական	*Գործարար կապերի հաստատում, հատ*	105	60	10	30	50	60	60	60	
Միջոցառման վրա կատարվող ծախսը (հազար դրամ)		*528000.0*	*105600.0*	*237600.0*	*369600.0*	*52800.0*	*528000.0*	*528000.0*	*528000.0*	

Աղյուսակ Ա.

Պետական մարմնի (ԲԳԿ) գերատեսչական դասիչը՝	*104004*
Պետական մարմնի (ԲԳԿ) անվանումը՝	*ՀՀ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԵՎ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ*

Պետական մարմնի պատասխանատվությամբ իրականացվող բյուջետային ծրագրերն ու միջոցառումների բացվածքն ըստ կատարող՝ պետական մարմինների

Ծրագրային դասիչը		Ծրագրի/ Միջոցառման/ կատարող հանդիսացող պետական մարմնի անվանումը	Գումարը (հազար դրամ)
Ծրագիր	Միջոցառում		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			
1165	*<11002>*	*<Ներդրումների և արտահանման խթանման ծրագիր>* *<Լրացնել միջոցառման անվանումը>* *<ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նախատեսված միջոցառումներ>* *<Մրցույթով ընտրված կազմակերպություն>* *<…….>*	1,072,141.00
	<Լրացնել միջոցառման դասիչը>	*<Լրացնել միջոցառման անվանումը>* *<Լրացնել տվյալ միջոցառման կատարող հանդիսացող պետական մարմնի անվանումը>* *<Լրացնել տվյալ միջոցառման կատարող հանդիսացող պետական մարմնի անվանումը>* *<…….>*	
	<…….>	*<…….>* *<…….>*	